nhquang&associates
Advancing legal progress and social equity

TRIỂN KHAI THÍ ĐIỂM CHẾ ĐỊNH LUẬT SƯ CÔNG – GÓC NHÌN TỪ TỔ CHỨC HÀNH NGHỀ LUẬT SƯ

Luật sư Nguyễn Hưng Quang
Luật sư Sáng lập và Điều hành
Văn phòng Luật sư NHQuang&Cộng sự

Đặt vấn đề: Cơ sở pháp lý của luật sư công

I

ĐẶT VẤN ĐỀ

Nghị quyết số 24/2026/QH16
Quốc hội, 24/4/2026 – Thí điểm thực hiện chế định luật sư công

Nghị định số 364/2026/NĐ-CP
Chính phủ, 21/9/2026 – Quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành Nghị quyết số 24/2026/QH16

Luật sư công: Cán bộ, công chức, viên chức, sĩ quan QĐND, sĩ quan CAND, người làm việc trong DNNN đủ tiêu chuẩn theo pháp luật về luật sư công

PHẠM VI CÔNG VIỆC CỦA LUẬT SƯ CÔNG (Điều 7, Nghị quyết số 24/2026/QH16)

(a)	(b)	(c)	(d)
Tư vấn, đại diện, tố tụng, giải quyết tranh chấp trong nước và quốc tế; tham gia thi hành án dân sự, hành chính	Tư vấn pháp lý khi xây dựng, triển khai dự án kinh tế - xã hội	Tư vấn, tham gia giải quyết khiếu nại, tố cáo phức tạp, kéo dài	Các công việc có tính chất pháp lý khác

Không bao gồm trợ giúp pháp lý; không trùng lặp với hoạt động pháp chế của cơ quan, tổ chức

Kinh nghiệm phối hợp với pháp chế cơ quan, DNNN

I

ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Tư vấn pháp lý thường xuyên

- Phòng ngừa rủi ro trong hoạt động, đặc biệt khi chính sách, pháp luật thay đổi
- Ý kiến độc lập giúp lãnh đạo doanh nghiệp quyết định trong kinh doanh tốt hơn; hướng tới quản trị chuẩn OECD (Nghị quyết số 79-NQ/TW)

2. Ý kiến pháp lý cho vấn đề phức tạp

- Phân tích rủi ro trước khi quyết định dự án đầu tư, giao dịch thương mại, tài chính
- VD: rà soát điều lệ, quy chế nội bộ theo Luật 68/2025/QH15 trước 31/12/2026

3. Tranh chấp thương mại, đầu tư quốc tế

- Tìm luật sư nước ngoài, chuẩn bị hồ sơ, chứng cứ, phân tích pháp luật Việt Nam
- Hỗ trợ hòa giải: chọn trung tâm, hòa giải viên, soạn thỏa thuận hòa giải thành

4. Đàm phán, soạn thảo hợp đồng

- Hợp đồng mua sắm công, xây dựng, dịch vụ, dự án có yếu tố nhà nước
- Phối hợp cùng pháp chế soạn thảo hợp đồng, hỗ trợ đàm phán

Cơ sở pháp lý cho phối hợp với luật sư độc lập

II

VAI TRÒ CỦA LUẬT SƯ, TỔ CHỨC HÀNH NGHỀ LUẬT SƯ

Luật sư công ≠ pháp chế "đổi tên"

Phải đáp ứng tiêu chuẩn hành nghề luật sư, có chứng chỉ hành nghề và tuân thủ quy tắc đạo đức nghề nghiệp luật sư và thực hiện các hoạt động chuyên môn có tính chất hành nghề luật sư

Quyền phối hợp (điểm b khoản 1 Điều 8 Nghị quyết số 24/2026/QH16)

Luật sư công được phối hợp với luật sư khác để tham gia tố tụng, bảo vệ tốt nhất lợi ích Nhà nước

Yêu cầu lựa chọn

Công khai, minh bạch, phù hợp với tính chất vụ việc; theo thủ tục chọn nhà thầu trong trường hợp đặc biệt (pháp luật đấu thầu)

Các trường hợp ký hợp đồng với tổ chức hành nghề luật sư (Điều 21 Nghị định số 364/2026/NĐ-CP)

1. Vụ việc phức tạp, cần chuyên môn sâu mà luật sư công chưa đáp ứng
2. Số lượng vụ việc vượt khả năng của đội ngũ luật sư công
3. Vụ việc liên quan đến dự án quan trọng quốc gia hoặc có tác động lớn đến kinh tế - xã hội
4. Có yếu tố nước ngoài thuộc thẩm quyền tài phán quốc tế
5. Vụ việc khác theo quyết định của cơ quan chủ trì

Luật sư công – vai trò điều phối, chủ trì phối hợp

II

VAI TRÒ CỦA LUẬT SƯ, TỔ CHỨC HÀNH NGHỀ LUẬT SƯ

Kinh nghiệm: luật sư nội bộ, pháp chế là người điều phối

- Nắm rõ nhu cầu của tổ chức hành nghề luật sư → đặt yêu cầu về nội dung, chất lượng, thời hạn dịch vụ
- Kiểm soát thông tin, yêu cầu bảo mật khi chia sẻ ra bên ngoài
- Phù hợp vai trò chủ trì phối hợp của luật sư công theo Nghị định số 364/2026/NĐ-CP

Nguyên tắc phối hợp (Điều 21 Nghị định số 364/2026/NĐ-CP)

- Trao đổi thông tin, tài liệu
- Thống nhất xây dựng, thực hiện phương án giải quyết
- Tuân thủ bí mật nhà nước, bí mật nghề nghiệp; phòng ngừa xung đột lợi ích
- Ý kiến khác nhau → bảo lưu, báo cáo người đứng đầu xem xét, quyết định

Ý kiến luật sư độc lập – biện pháp phòng ngừa rủi ro

Phản biện ý kiến pháp lý nội bộ, rà soát quy chế quản trị, củng cố phương án kinh doanh, đầu tư – dù vấn đề nằm trong khả năng luật sư nội bộ. Cần lưu ý khi xác định "tính chất phức tạp" của vụ việc như đã quy định tại Điều 21 Nghị định số 364/2026/NĐ-CP

Hình thức phối hợp

III

CƠ CHẾ PHỐI HỢP

01
Một tổ chức hành nghề luật sư cung cấp dịch vụ pháp lý duy nhất

- Ký hợp đồng dịch vụ pháp lý với cơ quan sử dụng luật sư công
- Phổ biến; lựa chọn qua đấu thầu
- Luật sư công dễ quản lý công việc, thời gian và bảo mật

02
Tổ luật sư từ nhiều tổ chức hành nghề luật sư

- Theo điểm d khoản 7 Điều 19 Nghị định số 364/2026/NĐ-CP
- Cho vụ việc phức tạp: tranh chấp quốc tế, tái cấu trúc doanh nghiệp, dự án đầu tư lớn
- Cần kế hoạch huy động luật sư phù hợp năng lực từng bên

03
Hợp tác chuyên môn, đào tạo

- Nghiên cứu pháp luật, trao đổi chuyên môn, đào tạo; nhận luật sư công tập sự
- Không phải hoạt động cung cấp dịch vụ
- Tạo nền tảng hợp tác lâu dài giữa luật sư công và luật sư độc lập

Điều kiện và thủ tục lựa chọn

III

CƠ CHẾ PHỐI HỢP

Điều 21 Nghị định số 364/2026/NĐ-CP: Hợp đồng phải xuất phát từ nhu cầu của cơ quan thí điểm, thuộc trường hợp luật định; tổ chức hành nghề cần năng lực phù hợp và qua thủ tục chọn nhà thầu trong trường hợp đặc biệt

Thực tiễn đánh giá năng lực

- Yêu cầu hồ sơ vụ việc đã thực hiện – bị hạn chế bởi cam kết bảo mật với khách hàng
- Chấm điểm bằng cấp, chứng chỉ, bài viết chuyên môn của luật sư
- Yêu cầu phân tích kế hoạch giải quyết vụ việc hoặc câu hỏi đánh giá

Rào cản hiện nay

- Chuẩn bị hồ sơ thầu tốn công – bị coi là khoản đầu tư rủi ro
- Ít tổ chức có kinh nghiệm tương đương → đấu thầu kéo dài hoặc không thực hiện được
- Một số tổ chức hành nghề không tham gia cung cấp dịch vụ cho khu vực nhà nước

Đề xuất: Thủ tục đấu thầu cần có đặc điểm phù hợp để huy động được đội ngũ luật sư chất lượng tốt tham gia

Bảo đảm nguyên tắc luật sư công chủ trì

III

CƠ CHẾ PHỐI HỢP

Luật sư công

- Chủ trì theo phân công của cơ quan hoặc theo pháp luật (khoản 3 Điều 21 Nghị định số 364/2026/NĐ-CP)
- Tương đồng công tác điều phối của luật sư nội bộ
- Không can thiệp vào nội dung ý kiến chuyên môn của luật sư tổ chức hành nghề

Luật sư tổ chức hành nghề

- Tôn trọng vai trò chủ trì: điều phối công việc, cung cấp thông tin, tài liệu
- Tuân thủ kiểm soát thời gian, tiến độ, bảo mật và phối hợp với cơ quan khác
- Hỗ trợ và tôn trọng kết quả xử lý công việc của luật sư công

Khi ý kiến chuyên môn khác nhau (khoản 4 Điều 21)

Mỗi bên có quyền bảo lưu ý kiến, báo cáo người đứng đầu cơ quan quyết định; mỗi chủ thể chịu trách nhiệm riêng rẽ đối với phần công việc của mình.

Kiểm soát xung đột lợi ích

III

CƠ CHẾ PHỐI HỢP

Thách thức lớn nhất: tổ chức hành nghề phục vụ nhiều khách hàng trong và ngoài nước, trong khi cơ quan, DNNN có phạm vi xung đột lợi ích rất rộng (Quy tắc 15; Nghị định số 364/2026/NĐ-CP)

Tình huống thường gặp

- Đang/đã tư vấn cho nhà đầu tư trong dự án Nhà nước cần bảo vệ
- Từng tư vấn hợp đồng đang tranh chấp với cơ quan, DNNN
- Khách hàng có lợi ích liên quan đến vụ việc luật sư công đang giải quyết
- Luật sư trong tổ chức có nghĩa vụ bảo mật với bên có lợi ích đối lập

Cơ chế kiểm tra xung đột lợi ích cần có

1. Kiểm tra khách hàng hiện tại và trước đây
2. Kiểm tra bên liên quan, công ty mẹ, công ty con, người có quyền lợi liên quan
3. Xác định luật sư đã tư vấn cho các bên liên quan
4. Phân định nhóm luật sư và quyền tiếp cận thông tin
5. Từ chối khi xung đột không thể xử lý hợp pháp, hiệu quả

Lưu ý: phân tách nhóm luật sư nội bộ không đương nhiên khắc phục mọi xung đột lợi ích – nguy cơ vi phạm pháp luật và Quy tắc đạo đức nghề nghiệp

Bảo mật thông tin và bảo vệ bí mật nhà nước

III

CƠ CHẾ PHỐI HỢP

Thông tin vụ kiện, tranh chấp, dự án, khiếu nại… thường nhạy cảm, chứa bí mật nhà nước. Luật sư độc lập cần nắm được thông tin để xử lý hiệu quả nhưng phải phối hợp với nhiều người trong và ngoài tổ chức.

Trao đổi tài liệu theo nguyên tắc "4 đúng"

- **Đúng người**
- **Đúng mục đích**
- **Đúng thẩm quyền**
- **Đúng phạm vi tiếp cận**

Tổ chức hành nghề luật sư

Xây dựng quy trình bảo mật riêng cho các vụ việc có sự tham gia của luật sư công

Luật sư công

Không phải mọi tài liệu đều được cung cấp – tuân thủ quy định về bí mật nhà nước, bảo vệ dữ liệu, bảo mật nghề nghiệp, quy chế nội bộ

Phân định trách nhiệm nghề nghiệp

III

CƠ CHẾ PHỐI HỢP

Người đứng đầu cơ quan
Chịu trách nhiệm về quyết định của mình

Luật sư công
Chịu trách nhiệm về ý kiến chuyên môn, phần việc do mình thực hiện

Luật sư tổ chức hành nghề
Chịu trách nhiệm về ý kiến chuyên môn, phần việc do mình thực hiện

Hồ sơ công việc cần lưu giữ đầy đủ
- ✓ Tài liệu mời thầu dịch vụ luật sư
- ✓ Phạm vi công việc thống nhất trong hợp đồng
- ✓ Tài liệu, thông tin được cung cấp
- ✓ Ý kiến pháp lý của các bên
- ✓ Tài liệu về điểm bất đồng chuyên môn
- ✓ Quyết định cuối cùng của người có thẩm quyền
- ✓ Kết quả thực hiện và tài liệu liên quan

Nguyên tắc nghề nghiệp
Không đưa ra ý kiến pháp lý chỉ nhằm hợp thức hóa một quyết định đã định trước. Bảo lưu ý kiến chuyên môn không phải là cản trở hoạt động của cơ quan nhà nước, mà là trách nhiệm nghề nghiệp của luật sư.

Quản lý hợp đồng dịch vụ pháp lý

III

CƠ CHẾ PHỐI HỢP

Nội dung cần lưu ý trong hợp đồng giữa cơ quan sử dụng luật sư công và tổ chức hành nghề

01
Nội dung dịch vụ; thời hạn hợp đồng

02
Quyền, nghĩa vụ; phân công công việc

03
Đối tượng, sản phẩm, tiến độ thực hiện

04
Cơ chế xử lý ý kiến khác biệt, phê duyệt

05
Nghiệm thu, chấp nhận sản phẩm

06
Thù lao, chi phí hợp lý

07
Thanh toán theo đấu thầu, ngân sách

08
Bảo mật, quyền sử dụng tài liệu

09
Trách nhiệm nghề nghiệp, xử lý vi phạm

10
Phương thức giải quyết tranh chấp

Vụ việc kéo dài, quốc tế
Trả phí theo giai đoạn, gắn với khối lượng công việc và kết quả đầu ra

Không nên
Thù lao phụ thuộc hoàn toàn vào kết quả vụ kiện – ảnh hưởng tính độc lập, đạo đức nghề nghiệp

Kết luận và kiến nghị

IV

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

Kết luận

1. Quan hệ phối hợp chặt chẽ, tương tự luật sư độc lập – luật sư nội bộ, vì lợi ích tốt nhất của Nhà nước

2. Không chỉ giới hạn ở tố tụng, vụ việc phức tạp – gồm cả tư vấn thường xuyên, phòng ngừa rủi ro

3. Cần phương pháp, kế hoạch phát huy thế mạnh từng bên; nâng cao năng lực cho cả hai phía

Kiến nghị cho tổ chức hành nghề luật sư

- ✓ Thiết lập nhóm hành nghề cho khách hàng là cơ quan, DNNN có luật sư công
- ✓ Xây dựng hồ sơ năng lực chuyên biệt: chính sách – pháp luật, tư vấn dự án, tranh chấp trong nước và quốc tế
- ✓ Chủ động tiếp cận nhu cầu từ các cơ quan, địa phương thí điểm
- ✓ Quy trình bảo mật, xung đột lợi ích là điều kiện bắt buộc trước khi nhận vụ việc
- ✓ Tham gia trao đổi chuyên môn với đội ngũ luật sư công

Cơ hội: phát triển dịch vụ pháp lý, tham gia sâu hơn vào bảo vệ lợi ích công, nâng cao quản trị nhà nước và phát triển nền tư pháp chuyên nghiệp

nhquang&associates
Advancing legal progress and social equity

CẢM ƠN

Luật sư Nguyễn Hưng Quang

Trưởng Văn phòng

VPLS NHQuang&Cộng sự

www.nhquang.com

